

Novi Pazar - transparentnost lokalne samouprave - LTI 2015/2016 - analiza i preporuke

Transparentnost Srbija

oktobar 2016

Sadržaj

Uvodne napomene.....	3
O projektu.....	3
Ocena i rangiranja u LTI 2015.....	3
Metodologija LTI.....	3
LTI 2016/2017.....	5
Primenjena metodologija.....	5
Skupština.....	6
Budžet.....	8
JLS i građani.....	10
Slobodan pristup informacijama.....	13
Javne nabavke.....	13
Informator o radu.....	14
Javna preduzeća i javne ustanove.....	16
Javne rasprave i javni konkursi.....	18
Ostali indikatori.....	20
Indikatori ocenjeni sa 0 i preporuke za aktivnosti koje bi rezultirale povećanjem transparentnosti i pozitivnom ocenom za navedene indikatore.....	22

Uvodne napomene

O projektu

Analiza i preporuke predstavljeni u ovom dokumentu izrađeni su u okviru projekta "Povećanje transparentnosti u radu vlasti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu" (**Raising transparency in the work of public authorities in six municipalities in Raska and Pcinja districts**) koji je podržala Misija OEBS-a u Srbiji¹.

Ocena i rangiranja u LTI 2015

Transparentnost Srbija sprovela je tokom 2015. godine istraživanje, ocenjivanje i rangiranje svih gradova, opština i gradskih opština u Srbiji na osnovu kriterijuma transparentnosti, određenih putem 87 indikatora. Konačne ocene, odnosno indeksi, su teoretski mogli da budu u rasponu od 0 do 100, a u praksi su između 11, što je najniža ocena koju su imale dve opštine i 74. Grad Novi Pazar imao je indeks 39 i delio je 81. mesto. To je bilo na nivou proseka cele Srbije (prosečna ocena gradova i opština bila je 40), ali se u osnovi ne može smatrati zadovoljavajućom ocenom.

Metodologija LTI

Indeks transparentnosti lokalne samouprave je kreirala organizacija Transparentnost Srbija, koja se već duže od decenije bavi različitim aspektima transparentnosti lokalne samouprave. U radu TS je uočeno da ne postoji sveobuhvatno istraživanje koje bi se odnosilo na ovu temu te je na tragu iskustava sa sličnim istraživanjima ogranaka Transparency International u Slovačkoj i Bosni i Hercegovini i organizacije GONG u Hrvatskoj osmišljeno istraživanje i rangiranje na osnovu indeksa lokalne transparentnosti.

Indeks transparentnosti LTI se izračunava kao zbir poena dobijenih na osnovu odgovora na indikatorska pitanja i kreće se u rasponu od 0 do 100. Postoji 87 indikatora (indikatorskih pitanja), pri čemu negativan odgovor donosi 0 bodova, a pozitivan 1 ili 2. Naime, pitanja koja se odnose na najvažnije indikatore transparentnosti (osnovni indikatori), njih 13, donose 2 poena za pozitivan odgovor (0 za negativan), dok preostalih 74 donose 1 ili 0 bodova. Odgovori na indikatorska pitanja su prikupljeni pregledanjem zvaničnih internet prezentacija gradova, opština i gradskih opština, direktnim uvidom, odnosno posetom svim mestima obuhvaćenim istraživanjem, pribavljanjem odgovora od JLS na osnovu zahteva za slobodan pristup informacijama i pribavljanjem podataka od drugih organa (Poverenik za informacije od javnog značaja, Agencija za borbu protiv korupcije i sl).

Kako se ne bi desilo da je istraživačima koji su pregledali internet sajtove JLS promakao neki podatak, te da pojedine JLS ne bi bile uskraćene i lošije ocenjene, svima su upućeni dopisi u kojima je pobrojano koje informacije nismo uspeli da pronađemo na sajtovima, sa molbom da nam, ukoliko postoje, pošalju adresu ili ukažu gde se informacije mogu pronaći. Na ove dopise su odgovorile 74 JLS. Novi Pazar je bio među JLS koje nisu odgovorile na dopis.

¹ Stavovi izrečeni u analizi pripadaju isključivo Transparentnosti Srbija i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Misije OEBS-a u Srbiji.

Sajtovi JLS koje su odgovorile na dopis su ponovo pregledani, provereni su podaci iz odgovora. Na taj način značajan broj JLS je popravio svoju ocenu, posebno zahvaljujući činjenici da je određen broj JLS dopise iskoristio kako bi pojedine dokumente, koji su već postojali, dodao na svoju internet prezentaciju.

Što se tiče prikupljanja podataka po zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja, od 168 JLS (uključujući tu i gradske opštine) njih 17 nije odgovorilo (odnosno TS nije dobila odgovore) na zahteve. Nakon što smo zahteve ponovili, stigao je odgovor od 11 opština, tako da je njih šest dobilo ocenu 0 za sve indikatore za koje je tražena informacija na ovaj način, iako je moguće da je stanje u praksi drugačije. Treba napomenuti, da u odgovorima na neke zahteve pojedine JLS nisu dostavljale dokumente, već su iznosile tvrdnje. TS je, s obzirom da je reč o prvom ocenjivanju i rangiranju ove vrste, poklonila veru ovim opštinama i pozitivno ocenjivala te indikatore. TS je istovremeno pozvala lokalne medije, NVO i javnost da ukažu na slučajeve gde su eventualno date pozitivne ocene za indikatore koji u stvarnosti nisu ispunjeni.

Svi prikupljeni podaci su analizirani, indikatorske ocene unete u tabelu, utvrđeni su indeksi i opštine su rangirane. Dva su osnovna rezultata ovog istraživanja - ukupan indeks LTI, na osnovu kojeg su JLS rangirane i ukupni zbrojevi po svim pojedinačnim indikatorima, koji ukazuju koliko su određeni mehanizmi rasprostranjeni u Srbiji. Važno je napomenuti da se **indikatori ne odnose samo na zakonske obaveze JLS**. Zakoni i podzakonski akti propisuju pravila koja bi trebalo da obezbede određeni nivo transparentnosti JLS. TS je, uz konsultacije sa predstavnicima Stalne konferencije gradova i opština i uz anketiranje pojedinih JLS, utvrdila **indikatore čije bi ispunjavanje donelo dodatni nivo transparentnosti**.

TS je indikatore podelila na osam grupa. Nije reč o strogoj podeli, već više o statističkoj, koja može biti zanimljiva za neka dodatna poređenja, s obzirom na to da bi se pojedini indikatori mogli svrstati u više grupa (na primer, indikatori u vezi sa javnom raspravom o budžetu, mogli bi biti i u grupi „Budžet“ i u grupi „Javne rasprave i javni konkursi“). Po tim grupama je urađena analiza sa osnovnim preporukama.

Želja i namera Transparentnosti Srbija jeste da ovo istraživanje i rangiranje postane redovno, godišnje, kako bi se ostvarila tri cilja: poređenje trenutnih rezultata između gradova i opština, praćenje njihovog napredovanja (ili nazadovanja) tokom dužeg vremenog perioda i utvrđivanje „uskih grla“ transparentnosti, odnosno oblasti koje su problematične u velikom broju JLS kako bi se iniciralo njihovog otklanjanje.

LTI 2016/2017

Primenjena metodologija

U istraživanju i analizi LTI 2015 je uočeno da se, na žalost, u velikom broju slučajeva ne poštuju ni obaveze propisane zakonima i podzakonskim aktima (naročito u slučajevima kada ne postoje sankcije za neispunjavanje obaveza), a da mali broj JLS ima težnju da ostvari dodatni nivo transparentnosti. U odgovorima JLS na naše upite, zahteve i dopise, često smo dobijali obrazloženje da se pojedini mehanizmi ne primenjuju (odnosno da je odgovor na indikatorsko pitanje odrećan) jer to nije zakonska obaveza.

TS je tada zaključila da se, u najvećem broju slučajeva, odredbe propisa koje se tiču transparentnosti poštuju u onoj meri u kojoj postoje sankcije za kršenje obaveza. Obaveze koje ne povlače sankcije ili su mehanizmi sankcionisanja nedelotvorni, često se krše. Malobrojni su slučajevi preduzimanja mera koje nisu obavezne, a mogu da unaprede transparentnost. To se odnosi i na stanje internet sajtova, informatora o radu, na informacije dostupne u uslužnim centrima i prostorijama uprave, na postupanje po zahtevima za pristup informacijama, uređenje procedura i praksu u vezi sa radom skupštine, u vezi sa budžetom, javnim raspravama, javnim preduzećima i dr. Zbog toga je TS u okviru LTI 2015 organizovala niz okruglih stolova na kojima je predstavnicima JLS ukazala na rezultate istraživanja, na mogućnosti da se transparentnost podigne na viši nivo i na aktivnosti i mere koje bi trebalo preduzeti. Takvi okrugli stolovi nisu organizovani u Raškom niti u Pčinjskom regionu, te se, uz podršku Misije OEBS-a realizuje projekat "Povećanje transparentnosti u radu vlasti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu".

TS je, u okviru ovog projekta, ponovo detaljno analizirala ocene Novog Pazara, napomene istraživača koji su pregledali sajt, posetili prostorije uprave, odnosno uslužnog centra, odgovore dostavljene po zahtevima. Ponovo je analiziran sajt Grada Novog Pazara. Iako je akcenat stavljen na osnovne indikatore (one koji nose 2 poena), analizirani su i drugi detalji u vezi sa sajtom i dokumentima koji su na njemu dostupni (struktura, sadržaj Informatora o radu i sl). Primedbe i preporuke inkorporirane su u opšte (nerealizovane) preporuke iz 2015. godine, po grupama uspostavljenim prvobitnom metodologijom.

Sve preporuke, odnosno svi indikatori koji su ocenjeni sa 0 su potom posebno izdvojeni i grupisani. U preporukama za pojedine indikatore ukazano je na alternativne načine ispunjavanja, u zavisnosti od toga koji nivo angažovanja ljudskih resursa, finansijskih resursa, ali i političke volje, je potreban za njihovu realizaciju. Ovo je učinjeno na osnovu procene TS, zasnovane na iskustvu sa okruglih stolova sa predstavnicima JLS u okviru ciklusa LTI 2015. TS je, naime, svesna da se često, čak i kada postoji volja da se unapredi transparentnost, JLS suočavaju sa nedostatkom ljudi koji bi se dodatno, redovno angažovali ili sa problemima u vezi sa izdvajanjem sredstava za preuređenje internet sajta.

Na ovaj način omogućeno je da se nizom "manjih" intervencija unapredi transparentnost, u kratkom roku ostvari pozitivan rezultat, a da odgovorni za donošenje političkih odluka u srednjoročne ili dugoročne planove aktivnosti unesu i neke aktivnosti koje zahtevaju i veći obim angažovanja.

Stoga projekat predviđa organizovanje sastanka sa donosiocima političkih odluka (gradonačelnicima, predsednicima opština) na kom će se razmotriti stanje i preporuke i utvrditi planovi za ispunjavanje preporuka i organizovanje sastanka sa odgovornima za sprovođenje planova, na kojem će predstavnici TS ukazati na koji način se pojedine planirane mere mogu realizovati - jednokratno, periodično, trajno i na kome bi se razmotrili kako TS i drugi akteri (mediji, lokalne NVO) mogu doprineti u tom postupku.

Skupština

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li su odluke koje usvaja skupština objavljene i dostupne na sajtu? ** **2/2**
2. Da li su odluke koje je usvajala skupština u protekla 24 meseca dostupne na sajtu? 1
3. Da li su na sajtu objavljeni predlozi akata pre razmatranja na sednici skupštine? 0
4. Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja na poslednjoj sednici skupštine? 0
5. Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja sa sednica skupštine u proteklih 24 meseca? 0
6. Da li su na sajtu objavljeni amandmani podneti na predloge akata koji su razmatrani na poslednjoj sednici? 0
7. Da li je na sajtu objavljen dnevni red naredne sednice skupštine? 0
8. Da li je poslovníkom predviđeno vreme za javna pitanja odbornika gradonačelniku/predsedniku opštine i/ili gradskom veću? 1
9. Da li je na sajtu objavljen spisak odbornika? 1
10. Da li na sajtu postoje podaci o kontaktu građana sa odbornicima? **0/0**
11. Da li skupština omogućava prisustvo građana sednicama? 1
12. Da li se sednice prenose direktno putem medija ili se objavljuju zapisnici (transkripti) ili emituju snimci sa sednica? 0
13. Da li je službeni list dostupan na sajtu? ****2/2**

Na sajtu Grada Novog Pazara (www.novipazar.rs) ne postoji posebna stranica posvećena Skupštini. Informacije o sednicama Skupštine objavljuju se u okviru rubrike "Aktuelnosti". Radi se o vestima o održanim sednicama, na osnovu kojih nije moguće identifikovati da li su pobrojane sve tačke dnevnog reda i sve odluke koje su na sednici donete. Na primeru izveštajao sednici održanoj 23. septembra (odnosno, na primeru vesti postavljene 23. septembra) može se zaključiti da nisu pobrojane sve odluke, s obzirom na to da se pominje 30 tačaka dnevnog reda, a da se u izveštaju govori o desetak tema. Vest ne sadrži informacije o amandmanima, niti o rezultatima glasanja. (<http://www.novipazar.rs/lat/vesti-aktuelnosti/drustvo/2836-odbornici-odlucili-38-velikih-investicionih-projekata-do-2020-godine>).

Službeni list Grada je dostupan na sajtu i u njemu se mogu pronaći usvojene odluke. S obzirom na to da se informacija o održanoj sednici relativno lako može pronaći na sajtu i da je pretraga funkcionalna (unošenjem pojma "Skupština grada" dobijaju se rezultati među kojima su i informacije o sednicama Skupštine grada), te da se na osnovu datuma sednice odluke mogu pronaći u odgovarajućem broju Službenog lista, indikator "Da li su odluke koje usvaja skupština objavljene i dostupne na sajtu" je bodovan pozitivno i u LTI 2015 i u ovoj analizi. Treba napomenuti da je 3. oktobra, kada je sajt pregledan, poslednji broj Službenog lista bio od juna 2016. godine, te da bi u nekom novom ocenjivanju i rangiranju ovaj (osnovni) indikator bio ocenjen nulom s obzirom na to da odluke donete dve nedelje ranije i dalje ne bi bile dostupne na sajtu.

Naime, u istraživanju LTI dostupnost službenih glasila se posebno boduje, dok se u slučaju dostupnosti odluka skupštine pozitivan bod dodeljuje kada su odluke direktno dostupne na sajtu ili kada je preko sajta moguće utvrditi u kom broju službenog glasila je određena odluka sa određene sednice objavljena. Reč je o slučajevima kada je barem informacija o održanoj sednici lako dostupna (direktno ili kroz pretragu), sa spiskom usvojenih odluka, kako bi zainteresovani građanin znao u kom broju službenog lista može da nađe tu odluku.

TS smatra da je najbolja praksa (a ona je uočena kod nekoliko desetina JLS) **postojanje posebne stranice posvećene aktivnostima skupštine** (kao i aktivnostima gradonačelnika i veća) na kojoj bi se nalazili svi relevantni dokumenti, odnosno informacije - najava naredne sednice sa dnevnim redom i materijalima (uključujući i zapisnik sa prethodne sednice, što rešava pitanje dostupnosti podataka o podnetim amandmanima i rezultatima glasanja), izveštaj sa sednice, sa donetim odlukama ili linkovima ka službenom glasilu u kome je odluka objavljena.

Na način na koji je to sada uređen na sajtu Novog Pazara, u rubrici „Aktuelnosti“ nalaze se izmešane informacije sa sednica (i skupštine i gradskog veća) i mnogo brojnije informacije o drugim dešavanjima u gradu.

TS zbog toga preporučuje (a takva preporuka je sadržana i u ***Smernicama za izradu veb prezentacija organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave*** koje je donela Vlada Srbije) **sistemizovanje najvažnijih informacija na sajtu** (o budžetu, odluke SO, predsednika, veća, informacije o javnim preduzećima o javnim raspravama, konkursima, javnim nabavkama i sl.). Nema prepreke da se ista informacija pojavi na dva mesta na sajtu (npr. u „Aktuelnostima“ i na stranici „Aktivnosti Skupštine“).

To se odnosi i na informacije objavljene u Službenom listu i na pojedine informacije dostupne u Informatoru o radu - nema prepreke da te informacije budu objavljene i na samom sajtu. Na nešto slično ukazuje se i u ***Smernicama***: „Objavlivanjem informacija isključivo u Informatoru o radu, bez postavljanja tih informacija direktno na samu prezentaciju, dostupnost informacija korisnicima prezentacije je značajno umanjena. Posetioci prezentacije najčešće ne znaju da se relevantne informacije o radu organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave nalaze u okviru Informatora o radu“.

U istraživanju LTI 2015 TS je ukazala da je iznenađujuće mali broj sajtova JLS na kojima se mogu naći informacije o kontaktu građana sa odbornicima. Novi Pazar je među JLS na kojima nema tih informacija. TS preporučuje da se ovi podaci (e-mail adrese, brojevi telefona, vreme i mesto za redovne sastanke sa građanima, ukoliko je definisano) unesu na sajt uz spisak odbornika. Treba

napomenuti, kao pozitivan primer, da se u Informatoru nalazi veoma pregledan spisak sa kontaktima sa svim zvaničnicima, službama, odeljenima uprave.

Po pitanju direktnog prenosa sednica na radio ili TV stanicama, ili drugog načina omogućavanja građanima da ostvare uvid u ceo tok sednice, TS je u istraživanju LTI 2015 dobila informaciju da mediji prisustvuju sednicama i objavljuju snimke. Na ovaj način se, prema mišljenju TS, ne može garantovati nivo transparentnosti koji bi se postigao omogućavanjem građanima da vide (ili pročitaju transkript) integralno, za celu sednicu skupštine. Evidentno je da se situacija u vezi sa direktnim prenosima promenila sa privatizacijom lokalnih elektronskih medija, čiji su osnivači bile JLS. Emitovanje skraćenih snimaka ili priloga može zadovoljiti potrebu za osnovnim informisanjem (pod uslovom da su prilozi načinjeni politički neutralno i objektivno), ali ne i za transparentnošću. U okviru LTI 2015 brojne JLS su navodile da poseduju audio ili video snimke sednica. Ukoliko Novi Pazar poseduje takve snimke, TS preporučuje da se oni postave na sajt (u okviru stranice posvećene aktivnostima skupštine) i na taj način učine dostupnim javnosti. Problem veličine fajlova² i opterećenja servisa moguće je rešiti postavljanjem snimaka na Youtube kanal Grada, uz linkove na zvaničnom internet sajtu.

Jedan indikator koji je pozitivno bodovan u LTI 2015 takođe zavređuje osvrt - omogućavanje prisustva građana sednicama Skupštine grada. Prema podacima dobijenim u odgovoru, građani mogu da prisustvuju, ali takvih zahteva u prethodnih 12 meseci nije bilo. Pošto je malo verovatno da baš nikoga nije zanimalo da prisustvuje ovim sednicama, razlog za to se može tražiti u činjenici da građani nisu informisani o održavanju sednice (na sajtu nisu pronađene najave održavanja sednica, sa dnevnim redom, a TS nije upoznata da li mediji najavljuju sednice i informišu detaljno građane šta će se razmatrati), ali i u činjenici da nisu upoznati sa time da mogu da prisustvuju sednici. TS preporučuje da se na ovu mogućnost (i proceduru prijavljivanja prisustva) ukaže u informacijama u kojima bi se najavljivale sednice ili u okviru (neke buduće) rubrike o aktivnostima Skupštine grada.

Budžet

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li je budžet za tekuću godinu dostupan na sajtu? ** **2/2**
2. Da li je budžet objavljen na šest cifara ekonomske klasifikacije? 1/0
3. Da li su objavljeni finansijski planovi indirektnih korisnika budžeta/da li je vidljiva struktura sredstava namenjenja za indirektno korisnike (JP, JU)? 1
4. Da li je obrazloženje budžeta dostupno na sajtu? 1
5. Da li su podaci o izvršenju budžeta u poslednjem okončanom tromesečju dostupni na sajtu? 0
6. Da li su podaci o izvršenju budžeta azurirani u poslednjih 30 dana i dostupni na sajtu? 0
7. Da li su podaci o izvršenju budžeta objavljeni na šest cifara ekonomske klasifikacije? 0

²Treba napomenuti da pojedine JLS omogućavaju direktno praćenje sednica preko sajtova.

8. Da li postoji vodič za građane kroz budžet (građanski budžet) i da li je objavljen na sajtu?
0
9. Da li je na sajtu objavljen javni poziv za javnu raspravu o budžetu? **0/0**
10. Da li je održana javna rasprava o budžetu – anketiranje građana ili konsultativni skupovi? ** 0
11. Da li je na sajtu objavljen izveštaj o javnoj raspravi o budžetu? **0/0**
12. Da li je razmatran završni račun budžeta? 0
13. Da li je u poslednjih 12 meseci objavljen predlog završnog računa budžeta ili usvojeni završni račun budžeta? 1
14. Da li je u poslednjih 12 meseci revizija završnog računa budžeta objavljena i razmatrana? 0

Na sajtu Grada Novog Pazara, u okviru stranice "Dokumenti" nalazi se poseban segment posvećen budžetu (na koji može da se uđe direktno preko banera na početnoj stranici). Na ovoj stranici nalaze se samo budžet i rebalansi budžeta - za aktuelnu godinu i za prethodne godine. Rebalans za 2016. je, za razliku od osnovne odluke o budžetu, objavljen u mašinski čitljivom obliku. Uz budžet je dostupno i obrazloženje, u okviru kojeg se nalaze i podaci o broju zaposlenih kod korisnika budžeta (u okviru klasifikacije Rashodi za zaposlene). Rebalans ne sadrži obrazloženje. Na sajtu nije pronađen vodič za građane kroz budžet, samo jednostavan grafički prikaz prihoda, rashoda i deficita, po godinama od 2009. do 2016. godine.

S obzirom na to da se ne mogu pregledati vesti starije od jula 2016. godine (preporuka da se omogući pristup arhivi sa starijim vestima iz rubrike Aktuelnosti) nije moguće utvrditi da li je na sajtu bio objavljen javni poziv za javnu raspravu o budžetu ili izveštaj o održanoj javnoj raspravi. Prema podacima iz LTI 2015 nije bio objavljen poziv za raspravu o budžetu za 2015. godinu, nije održana javna rasprava (koja bi uključivala građane, NVO, OCD, stručna udruženja, privredu) niti je, posledično, postojao izveštaj o javnoj raspravi o budžetu. U odgovoru dostavljenom TS u okviru LTI 2015 bilo je navedeno da je javna rasprava ipak vođena dok je nacrt bio na razmatranju kod gradskog veća i to preko konsultativnih skupova za određene oblasti (školstvo, JP, socijalna zaštita itd) i da su tom prilikom su prikupljene primedbe koje su ugrađene u nacrt budžeta. Iz ovog odgovora nije se moglo zaključiti da su to bili konsultativni skupovi na kojima su učestvovali građani.

Na sajtu nisu nađeni (ni u LTI 2015 ni u pregledanju u septembru 2016) podaci o izvršenju budžeta, a prema podacima iz LTI 2015, nije razmatran završni račun, nije objavljena niti razmatrana revizija završnog računa budžeta.

TS je u okviru LTI 2015 preporučila (a to je u skladu i sa Vladinim Smernicama) da JLS na svojim internet prezentacijama imaju **posebnu stranicu „Budžet“**, na kojoj bi, pored odluke o budžetu i rebalansima budžeta bile **i sve druge informacije o dokumenti u vezi sa budžetom**: obrazloženje budžeta, šestomesečni i devetomesečni izveštaj o izvršenju budžeta, završni račun budžeta, revizija završnog računa, poziv na javnu raspravu o budžetu i izveštaj sa javne rasprave i vodič za građane kroz budžet. Objavljivanje informacija na ovoj stranici (kao što su poziv na javnu raspravu, izveštaj sa javne rasprave i sl) ne bi bila prepreka da se neke od tih informacija objavljuju i na stranicama kao što su „Javne rasprave“, „Aktuelnosti“, „Aktivnosti SO“ itd.

TS smatra da nema prepreke da se, pored 6-mesečnih i 9-mesečnih izveštaja **objavljuju i mesečni izveštaji** koje redovno pripremaju odeljenja za budžet u okviru odgovarajućih uprava.

Indikator "Da li je budžet objavljen na šest cifara ekonomske klasifikacije?" bodovan je sa "1" u LTI 2015, iako je verovatno posredi greška saradnika TS koji je pregledao sajt. Rashodi su, naime objavljeni na tri cifre ekonomske klasifikacije, ali u formi XXX000 što je navelo saradnika TS na pogrešan zaključak. JLS su u odgovorima TS ukazivale da podaci o izvršenju, na rashodnoj strani nisu na šest cifara ekonomske klasifikacije, jer ne postoji takva zakonska obaveza. TS smatra da bi objavljivanje na 6 cifara, iako nije obaveza, doprinelo većoj transparentnosti.

Po pitanju objavljivanja vodiča za građane kroz budžet, TS želi da ukaže na primer Tutina, gde formalno ne postoji građanski budžet, ali postoji PPT prezentacija predloga budžeta (verovatno korišćena prilikom javne rasprave o budžetu) koja uz minimalnu doradu (u meri u kojoj je konačni budžet promenjen u odnosu na predlog) može da predstavlja građanski budžet (<http://www.tutin.rs/dokumenta/budzet/2016/PRIJEDLOG%20BUDZETA%20ZA%202016-prezentacija.pptx>)

Organizovanjem javne rasprave za građane, na kojoj bi se koristila slična prezentacija, praktično bi se ispunila dva važna indikatora u vezi sa transparentnošću i približavanjem budžeta građanima.

Iskustvo iz LTI 2015 (pa i odgovor dobijen od Grada Novog Pazara) ukazuje da su u velikom broju slučajeva pod javnom raspravom predstavnici JLS podrazumevali sastanak sa korisnicima budžeta. I u slučajevima kada su na sastanku bili i građani, predstavnici udruženja ili privrede, uglavnom je bila reč o raspravi po okončanju izrade nacrtu odluke o budžetu. Treba, međutim, ukazati, da je raspravu o budžetu moguće organizovati u ranoj fazi planiranja, kada se građani kroz ankete mogu izjašnjavati o investicionom delu budžeta. Ova praksa postoji od ranije kod nekih gradova i opština, a u 2015. godini je, prema dostupnim podacima, počela i u pojedinim JLS i kroz partnerstvo NALED-a, JLS i NVO.

Pored toga, važno je da na sajtu bude objavljen **izveštaj o javnoj raspravi** - kakve primedbe i predlozi su izneti i da li su usvojene ili odbijene (i sa kojim obrazloženjem).

JLS i građani

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li opštinska uprava ima uslužni centar (šalter salu) preko kojeg pruža sve usluge? 1
2. Da li su u uslužnom centru (šalter sali) ili u prostorijama uprave vidno istaknuti rokovi za izdavanje dokumenata i uputstva? ** 0
3. Da li korisnik usluga JLS može da prati tok (status) predmeta na sajtu? 0
4. Da li su na sajtu dostupni podaci o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima? 0
5. Da li je na sajtu dostupan podatak o radnom vremenu uprave sa građanima ili podaci o tel. broju preko kojeg je moguće dobiti tu informaciju? 1
6. Da li na internet stranici opštine postoje kontakt podaci o članovima saveta/ predsednicima mesnih zajednica? 0

7. Da li na sajtu postoje mehanizmi za prijavu korupcije? **0/0**
8. Da li na sajtu postoji opcija da građani prijave nepravilnosti u radu odnosno kršenje zakona?**0/0**
9. Da li u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave postoje podaci o prijavi korupcije?
0
10. Da li na licu mesta (uslužni centar – šalter sala ili prostorije uprave) postoji mogućnost da građani prijave nepravilnosti u radu odnosno kršenje zakona? 1
11. Da li se održavaju redovne konferencije za novinare (bar jednom mesečno) gradonačelnika/predsednika opštine? 1
12. Da li postoje definisani termini za susret gradonačelnika/predsednika opštine sa građanima?
0
13. Da li su vidno dostupni podaci o kontaktu predsednika opštine/gradonačelnika ili zamenika sa građanima? 0
14. Da li i na koji način opština sprovodi ispitivanje zadovoljstva građana korisnika usluga opštinske uprave u poslednje četiri godine? 1

Najveći deo indikatora sadržanih u ovoj grupi ocenjivan je na osnovu odgovora dobijenih od JLS i na osnovu podataka koje su saradnici TS prikupili prilikom obilaska JLS. U okviru ove analize dodatno su ocenjivani samo indikatori koji se tiču postojanja mogućnosti da građani na sajtu prijave korupciju odnosno nepravilnosti u radu/kršenje zakona. U oba slučaja ocena je ostala nepromenjena kao u LTI 2015 - 0. Na sajtu je pronađena samo stranica za prijavu komunalnih problema.

S obzirom na činjenicu da na sajtu postoji opcija "Pitajte gradonačelnika", a da su u okviru LTI 2015, u velikom broju odgovora dostavljenih TS, JLS ukazivale da ova opcija predstavlja mehanizam za prijavu nepravilnosti, pa čak i korupcije, TS želi da ukaže na sledeće: U slučajevima kada ne postoji pojašnjenje šta građani mogu da pitaju gradonačelnika, šta mogu da mu prijave i kakav odgovor mogu očekivati ovo u LTI 2015 nije bodovano kao pozitivan indikator. Smatramo da bi mehanizam za prijavu nepravilnosti/nezakonitosti, a posebno za prijavu sumnje na korupciju, trebalo posebno istaknuti i opisati kakva procedura sledi nakon prijave. Isticanje kontakt podataka osobe zadužene za postupanje po prijavama u skladu sa Zakonom o zaštiti uzbunjivača, a bez dodatnog pojašnjenja šta su nadležnosti te osobe i šta se može prijaviti, takođe se ne može tretirati kao transparentan mehanizam za prijavu korupcije.

Po pitanju informacija o rokovima i uputstvima za dobijanje usluga, TS smatra da bi **najvažnije informacije** trebalo da se nađu **vidno istaknute u uslužnim centrima**. Ove informacije bi, inače, morale da se nalaze u informatoru o radu. U slučaju Novog Pazara, Informator upućuje na sajt, te, iako to nije posebno naglašeno, može se pretpostaviti da je reč o Elektronskom registru administrativnih postupaka, koji sveobuhvatno predstavlja procedure i rokove (više o tome u poglavlju o informatorima o radu). TS smatra da bi neke od ovih podataka (posebno informacije o troškovima i rokovima) trebalo da budu javno istaknute u uslužnom centru. Građani, pogotovo oni koji nemaju pristup internetu, bi na taj način bili informisani o svojim pravima bez mogućnosti da ona budu zloupotrebljena i da se manipuliše rokovima za pružanje usluga, potrebnim dokumentima, procedurama i (nepostojećim) „prečicama" za skraćivanje rokova i/ili procedura.

Mali je broj JLS na čijim sajtovima građani mogu da prate tok predmeta i da dobiju podatke o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima. TS poziva Grad Novi Pazar da, ukoliko ima mogućnosti, uspostavi ove mehanizme, eventualno kroz projekte koje bi podržali donatori.

Što se tiče **redovnih konferencija za novinare** gradonačelnika, TS smatra da prigodne manifestacije na kojima se predstavnici vlasti pojavljuju pred novinarima (a to je u odgovorima često navođeno kao argument u korist transparentnosti) nisu odgovarajući način da se predstavnicima medija omogući da pitaju sve što žele i što bi moglo da interesuje građane. Još manje su to saopštenja ili gostovanja predstavnika vlasti u medijima. Treba imati u vidu da je poslednjih godina, uz tradicionalne medije, došlo do ekspanzije alternativnih medija, prvenstveno internet portala, i da svi imaju isto pravo da dobiju priliku da postavljaju pitanje najvišim predstavnicima (lokalne) vlasti. Zbog toga TS smatra da je najbolji način za to održavanje redovnih konferencija za novinare.

Indikator u vezi sa terminima za susret gradonačelnika sa građanima pozitivno je bodovan u slučaju da postoji fiksirani termin koji neće zavisiti od drugih obaveza funkcionera, već sa kojim će se usklađivati druge obaveze. Čak i ako gradonačelnik, kako je navođeno u brojnim odgovorima, prima građane svaki dan, „ako mu to obaveze dopuštaju“, TS smatra da treba da postoji i **fiksni termin kada druge obaveze neće uticati na susret sa građanima**. Taj termin bi trebalo da bude **vidno istaknut**. U odgovoru koji je TS dobila od Novog Pazara u okviru LTI 2015 bila je detaljno opisana procedura prijavljivanja građana za razgovor sa (tadašnjim) gradonačelnikom, ali nije postojao fiksni termin.

TS sa zadovoljstvom može da istakne da su tri JLS Raškog okruga koje su obuhvaćene ovom analizom u okviru LTI 2015 ukazale na istraživanje zadovoljstva građana radom lokalne administracije koje je CESID sproveo 2013. godine, kao odgovor na indikator "Da li i na koji način opština sprovodi ispitivanje zadovoljstva građana korisnika usluga opštinske uprave u poslednje četiri godine?". Iako su 34 JLS bile obuhvaćene tim istraživanjem, svega nekoliko ih je pokazalo da je prepoznalo ovo istraživanje i da ga je koristilo za unapređenje rada.

TS smatra da bi ispitivanje zadovoljstva građana, korisnika usluga opštinske uprave, trebalo da bude putokaz za vlasti kako se prilagoditi potrebama građana. Nije dovoljno pouzdati se u knjigu primedbi ili sanduče za primedbe, već bi JLS trebalo da pristupe aktivno i organizuju anketiranje, kao što je slučaj u JLS koje su uvele odgovarajuće ISO standarde i gde su takve ankete propisana procedura.

U okviru LTI 2015 bilo je i slučajeva da su nam dostavljani dokumenti koji ukazuju da se knjige primedbi tretiraju izuzetno ozbiljno i da sve primedbe razmatraju u odgovarajućim opštinskim službama, o tome sačinjavaju izveštaji i preporuke za unapređenje rada i otklanjanje nedostatka. TS preporučuje JLS da, ukoliko ne mogu da organizuju aktivno anketiranje (što je svakako osnovna preporuka), upostave slične mehanizme.

TS takođe preporučuje da se na sajt, u okviru informacija o Lokalnoj samoupravi, postavljaju i informacije o mesnim zajednicama i kontakti sa predseđnicima i članovima saveta MZ. Te informacije mogu se objaviti i u okviru Informatora.

Slobodan pristup informacijama

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Protiv opštine nisu podnošene žalbe Povereniku za informacije od javnog značaja u 2014. godini zbog nedostavljanja (ignorisanja zahteva) informacija od javnog značaja? 0
2. Opština nema neizvršena rešenja Poverenika? 0
3. Da li su podaci o podnošenju zahteva za pristup informacijama na sajtu? ** 2
4. Da li je informacija o podnošenju zahteva za pristup informacijama vidljiva u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave? 0

Prva dva indikatora su u okviru LTI 2015 bodovana na osnovu podataka dobijenih od Poverenika. Treći indikator iz ove grupe odnosi se na obavezu propisanu podzakonskim aktom i nju je ispunila ogromna većina JLS, uključujući tu i Novi Pazar. Podaci se mogu pronaći u okviru samog Informatora. Iako je i ovaj način objavljivanja uputstva bodovan kao pozitivan indikator, TS smatra da bi većoj transparentnosti doprinelo kada bi uputstvo i primer popunjenog zahteva bili postavljeni i u "Dokumenta", pored Informatora.

U slučaju četvrtog indikatora, ispostavilo se da se ono što nije zakonska obaveza ni u praksi najčešće ne realizuje (samo 14 JLS ima informacije o podnošenju zahteva za pristup informacijama istaknute u uslužnom centru ili prostorijama uprave). **Isticanje ove informacije**, koja već da postoji na sajtu (odnosno u Informatoru), i u prostorijama JLS **ne zahteva trošak** veći od štampanja nekoliko papira niti zahteva redovno angažovanje. TS zato poziva JLS, odnosno Grad Novi Pazar, da učine ovu informaciju vidljivom i na taj način dostupnom i onim građanima koji nemaju pristup internetu.

Javne nabavke

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li na sajtu postoji stranica posvećena javnim nabavkama? **1/1**
2. Da li su na sajtu objavljeni podaci o JN u skladu sa ZJN (konkursi, dokumentacija, izmene, pitanja i odgovori...)?** 2
3. Da li su na sajtu ili u informatoru obavljani podaci o sprovedenim JN u proteklih 12 meseci? 0/1

Grad Novi Pazar ima izuzetno kvalitetno uređenu i preglednu stranicu posvećenu javnim nabavkama. Na sajtu su dostupne javne nabavke iz prethodnih 18 meseci, što znači da bi, kako stvari stoje sada, i u novom ocenjivanju sva tri indikatora bila pozitivna.

Treba napomenuti da je u ovoj grupi indikatora reč o obavezama propisanim Zakonom o javnim nabavkama ili Smernicama Vlade. Smernice propisuju postavljanje svih informacija o svim javnim nabavkama koje organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave organizuju ili koji se za njih organizuje: „Plan javnih nabavki ili link ka tom planu za prethodnu i tekuću godinu u Informatoru o radu. Objaviti podatke o sprovedenim javnim nabavkama u prvoj prethodnoj godini i u proteklim tromesečjima tekuće godine. Preporučuje se da na veb prezentaciji stoje periodični tromesečni izveštaji, a u Informatoru o radu samo ukupna vrednost planiranih i realizovanih javnih nabavki i link ka dokumentima koji sadrže potpune informacije. Potrebno je postaviti link ka Portalu javnih nabavki. Zabeležiti da li postoje drugi podaci o javnim nabavkama (npr. spisak nabavljenih dobara, usluga i radova). Preporučuje se da se na posebnoj strani kategorizuju podaci o svim izvršenim i aktuelnim javnim nabavkama, i to za svaku pojedinačno: konkursna dokumentacija sa svim priložima, pitanja i odgovori, obaveštenja, odluke, sve eventualne izmene i dopune (npr. izmena konkursne dokumentacije, tehničke specifikacije i sl.). Preporučuje se da se ove informacije grupišu u celinu ili prikažu na posebnoj strani na kojoj su objavljeni podaci iz tromesečnih izveštaja za tekuću i prethodnu godinu pod nazivom „Javne nabavke“.“

Sve ove poreprike su realizovane. U slučaju Novog Pazara stranica je dobro urađena i time je zaobiđen potencijalni problem sa kojim smo se susretali u istraživanju LTI 2015 - **organizacija stranice**, odnosno grupisanje informacija.

Informator o radu

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li je informator objavljen na sajtu i ažuriran u poslednja 3 meseca?*** 2/0
2. Da li informator sadrži aktuelan godisnji plan javnih nabavki ili link ka planu? 1
3. Da li informator sadrži informaciju o platama funkcionera i službenika (eksplicitno)? 0/0
4. Da li informator sadrži pravilnik o platama funkcionera? 0
5. Da li informator sadrži podatke o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje? 1/1

Kada je TS analizirala informatore JLS u okviru LTI 2015, utvrđeno je da na sajtovima trećine JLS informatori o radu nisu ažurirani u prethodna tri meseca. Uputstvo za izradu i objavljivanje informatora o radu državnog organa, koji je izdao Poverenik za informacije od javnog značaja propisuje da se informatori ažuriraju jednom mesečno, ali je TS postavila blaži kriterijum za indikator. I pored toga, trećina JLS nije ispunila taj kriterijum za dobijanje pozitivne ocene. Iz odgovora na

dopise koje je TS dobila od određenog broja JLS evidentno je da postoji raširena praksa da se informatori ažuriraju jednom godišnje³.

Novi Pazar je na ocenjivanju LTI 2015 imala pozitivan ovaj indikator, ali je sada utvrđeno da je Informator poslednji put ažuriran 10. juna 2016. godine, što bi značilo da bi ovaj indikator bio bodovan sa 0 poena.

Utvrđeno je i da indikator ne sadrži eksplicitnu informaciju o platama funkcionera i službenika - stoji da je ta rubrika "u izradi". Uputstvo propisuje da se „u informator unose **podaci o visini plata**, odnosno zarada rukovodilaca, kao i podaci o visini plata, odnosno zarada pojedinih kategorija zaposlenih, prema stanju iz prethodnog meseca" i da se „u informator unose i podaci **o isplaćenim naknadama i drugim primanjima** u toku prethodne i tekuće godine, za starešine organa i sva druga lica koja se smatraju javnim **funkcionerima pojedinačno**, a za zaposlene u ukupnom iznosu, uz navođenje vrste ili osnova naknade"

Smernice Vlade i Uputstvo Poverenika propisuju da treba objaviti detaljne podatke o uslugama koje JLS pruža, uz navođenje primera, dokumenata koji su građanima potrebni za ostvarivanje određenih prava i dobijanje pojedinih usluga, podataka o iznosima koje je potrebno uplatiti za pojedine usluge⁴. Međutim, kod malog broja JLS mogu se u informatorima naći i svi rokovi za pružanje usluga.

Kao što je već pomenuto u poglavlju "JLS i građani", elektronski registar administrativnih procedura na sajtu Novog Pazara je izuzetan mehanizam koji sadrži podatke koji su propisani Uputstvom. U Informatoru, u poglavljima o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje, stoji da se one mogu naći na sajtu www.novipazar.rs. Bilo bi dobro da se precizira da se ovo odnosi na elektronski registar ili da se navede direktan link ka registru. **Elektronski registar je značajan resurs i smatramo da bi JLS trebalo da promovišu ovaj oblik pružanja informacija građanima.**

³Uputstvo propisuje da je „državni organ ispunio obavezu iz člana 39. stav 1. Zakona da informator o radu izradi najmanje jednom godišnje, ukoliko taj dokument, izrađen u ranijim godinama, redovno ažurira u skladu sa ovim uputstvom" (tačka 4), pri čemu je „državni organ obavezan da redovno vrši proveru tačnosti i potpunosti podataka objavljenih u informatoru i da, **najkasnije do kraja svakog kalendarskog meseca**, unese sve promene nastale u toku meseca" (tačka 17).

⁴Podsećamo da Smernice propisuju da bi svaka usluga trebalo da sadrži sledeće grupe informacija: naziv usluge; nadležni organ i nadzorni organ; kratak opis u čemu se usluga sastoji - detaljno opisati kompletnu proceduru za ostvarivanje usluge; navesti kategorije lica koja imaju pravo na uslugu; navesti uslove koje lica moraju ispuniti da bi im usluga bila pružena; da li je neophodno da lice lično ostvari uslugu; **da li je propisan rok za pružanje usluge i koji je to rok**; na koji način se usluga može dobiti (npr. podnošenje zahteva, molbe i sl.); **u kojem roku se može očekivati da usluga bude pružena**); kratak opis gde i kako se usluga može ostvariti (adresa, broj šaltera ili kancelarije, radno vreme, potrebna dokumenta, visina taksi, broj žiro računa i sve druge neophodne informacije);

Uputstvo propisuje da se za svaku uslugu navode obavezno sledeći podaci: kratak opis u čemu se ona sastoji; navođenje kategorija lica koja imaju pravo na uslugu; navođenje uslova koje lica moraju ispuniti da bi im usluga bila pružena; **da li je propisan rok za pružanje usluge i koji je to rok**; na koji način se usluga može dobiti (npr. zahtev, molba); u kojem roku se može očekivati da usluga bude pružena, bez obzira na to da li je on propisan ili ne i da li se očekivani rok razlikuje od propisanog. U informator se unose i drugi korisni podaci o uslugama, ukoliko je to primereno njihovoj prirodi (npr. kvalitet usluge koji se može očekivati).

Prema obrazloženju Uputstva, to znači da se „obavezno mora navesti da roka nema ako je situacija takva; ukoliko je propisano više rokova u zavisnosti od situacije, navesti makar osnovni i napomenu da se rokovi mogu razlikovati u određenim slučajevima, ukoliko bi obrazlaganje svih slučajeva zahtevalo veliki prostor".

TS u okviru LTI 2015. nije detaljno analizirala usklađenost informatora sa Uputstvom, ali smo, s obzirom da smo značajan broj informacija tražili i u informatorima, zaključili da ogromna većina **informatora o radu nije u skladu sa Poverenikovim Uputstvom**. (<http://www.poverenik.rs/sr/pravni-okvir-pi/podzakonski-akti/947-uputstvo-za-izradu-i-objavljivanje-informatora-o-radu-drzavnog-organa-i-komentar-uputstva.html>). Pored toga što bi trebalo uskladiti sadržaj sa Uputstvom, TS smatra da je korisna preporuka iz Uputstva (koja nije obavezujuća) da se uskladi i forma, odnosno da državni organi u svojim informatorima ne odstupaju bez naročite potrebe od **redosleda poglavlja koji je prikazan u Uputstvu**.

Javna preduzeća i javne ustanove

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li su sprovedeni konkursi za izbor direktora javnih preduzeća? 1
2. Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih ustanova? 0
3. Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JP? ** 0/0
4. Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JU? ** 0
5. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JP? 0
6. Da li su na sajtu opštine objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JU? 0
7. Da li su na sajtu JP ili opštine objavljeni godišnji planovi rada JP? 0
8. Da li su na sajtu JU objavljeni godišnji planovi rada JU? 0
9. Da li je na sajtu JLS ili JP objavljena sistematizacija JP? 0
10. Da li je na sajtu JLS ili JU objavljena sistematizacija JU? 0
11. Da li je cenovnik usluga lokalnih institucija/preduzeca dostupan na internetu? 1
12. Da li sprovode konsultacije sa građanima kada utvrđuju cene usluga – JU i JP (pogrebno, vrtić vodovod)? 0
13. Da li je pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta uprave objavljen na sajtu? ** 2/2
14. Da li su podaci o broju zaposlenih u opštini, JP i JU objavljeni na sajtu? ** 0

Loša ocena Novog Pazara za ovu grupu indikatora uklapa se u lošu sliku na nivou cele Srbije. Ovo je jedna od oblasti koja se i inače često u javnosti percipira kao problematična sa stanovišta transparentnosti. To je potvrdilo i istraživanje TS o sprovođenju (prethodnog) Zakona o javnim preduzećima, iz 2013 i 2014. godine. Ni novo, tek započeto istraživanje sprovođenja novog Zakona o JP ne daje, bar prema prvim rezultatima, mnogo razloga za optimizam. Razlog za loše ocene na LTI 2015 nije (samo) to što nisu ispunjene obaveze propisane zakonima, već i činjenica da je TS postavila relativno visoke kriterijume, smatrajući da je za postizanje zadovoljavajućeg nivoa transparentnosti **potrebno više od onoga što je bilo propisano tada važećim Zakonom o javnim preduzećima i drugim propisima** koji regulišu ovu oblast.

Zbog toga je neophodno na samom početku ukazati na jednu činjenicu koja je povezana sa LTI 2015 kroz indikator 7-11 iz ove grupe, ali i sa **zakonskim obavezama**. Zakon o JP propisuje koje dokumente i informacije JP moraju da objave **na svojim internet sajtovima**. TS nije uspela da pronađe sajtove većine novopazarskih JP, odnosno JKP, a u jednom slučaju (Toplana, kojaje obuhvaćena monitoringom u okviru praćenja sprovođenja Zakona o JP) nam je potvrđeno da to JP nema svoj sajt. TS preporučuje da ova JP hitno uspostave makar osnovne sajtove na kojima će ispuniti svoje zakonom propisane obaveze u vezi sa objavljivanjem dokumenata i informacija.

Što se tiče pojedinih indikatora, u LTI 2015 je utvrđeno da su na stranici Oglasi mogla da se preuzmu Rešenja o imenovanju direktora pojedinih JP ali se iz njih nije moglo utvrditi na koji način izabrani kandidat zadovoljava postavljene uslove, niti podaci o drugim prijavljenim kandidatima. To nije bilo dovoljno za pozitivnu ocenu ovog indikatora. Međutim, sada nema ni tih odluka.

TS je, naime, još tokom javne rasprave o novom Zakonu o JP ukazivala da je potrebno propisati obavezu objavljivanja svih dokumenata nastalih u radu komisija za izbor direktora. Ovo se posebno odnosi na zapisnike sa sednica iz kojih bi se videlo na koji način su bodovani kandidati, na planove koji su priloženi i druge dokumente na osnovu kojih je izvršeno bodovanje i formiranje rang liste. U monitoringu sprovođenja Zakona o JP, koji je TS radila tokom 2014. godine, ove dokumente smo dobili od svih JLS obuhvaćenih istraživanjem i smatramo da nema prepreke da se one objave i na sajtovima JLS, **na posebnoj stranici koja bi bila posvećena JP i JU, odnosno komisiji za izbor direktora**, u okviru te stranice.

Na sajtu Novog Pazara, inače, postoji stranica posvećena javnim preduzećima, sa linkom ka jednom JP koje ima sajt, uz adrese i telefone svih ostalih. Ovastranica može da posluži kao zametak posebnog sajta ili stranice na kojoj bi bile objavljene najvažnije informacije o JP –podaci iz procedure izbora direktora i nadzornih odbora, planovi rada i izveštaji o radu, **podaci o broju zaposlenih** i sistematizacije itd.

Na sajtovima (i/ili u informatorima) gotovo svih JLS mogu se naći podaci o broju zaposlenih u opštinskim upravama i u javnim ustanovama, s obzirom da je to obaveza na osnovu Zakona o načinu određivanja maksimalnog broja zaposlenih u javnom sekoru (član 29). Taj zakon se ne odnosi na JP (član 1), pa je ovaj, sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije **izuzetno važan podatak (o broju zaposlenih u JP)** izostavljen iz tabela koje se izrađuju. TS smatra da bi zarad transparentnosti JLS trebalo da objavljuju i ovaj podatak na svojim internet prezentacijama.

Što se tiče direktora javnih ustanova, TS se sretala tokom istraživanja sa situacijom da se u nekim JLS za mesta direktora pojedinih JU raspisuju konkursi, dok se direktori drugih JU direktno imenuju, bez konkursa. TS apeluje na upravne odbore JU da izmene statute (a na osnivače, odnosno skupštine JLS da iniciraju izmene) i **da propišu obavezno sprovođenje javnih konkursa za izbor direktora JU**.

Indikator u vezi sa konsultacijama sa građanima prilikom određivanja cena usluga JKP pokazao je da se mnogi organi čvrsto drže onog zakona koji ih ne obavezuje na dodatne aktivnosti, ali da previđaju obaveze koje proizilaze iz drugih zakona. Naime, na pitanje da li se sprovode konsultacije, TS je dobila niz odgovora da Zakon o komunalnim delatnostima predviđa objavljivanje zahteva za davanje saglasnosti na odluku o promeni cene, sa obrazloženjem, na oglasnoj tabli i na internetu, u trajanju od 15 dana. Ovo ne isključuje mogućnost da JKP (ili osnivač) organizuje anketiranje ili drugi oblik javne rasprave u vezi sa promenom cene. Pored toga, Zakon o zaštiti potrošača (član 83) propisuje da

„trgovac koji pruža uslugu od opšteg ekonomskog interesa, kao i druga tela koja odlučuju o pravima i obavezama potrošača usluga od opšteg ekonomskog interesa dužni su da osnuju savetodavna tela u koja će biti uključeni predstavnici evidentiranih udruženja odnosno saveza iz člana 132. ovog zakona. Odluke će se donositi po dobijanju mišljenja savetodavnog tela, i to na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način“.

Iz Novog Pazara smo dobili odgovor da se konsultacije ne sprovede, uz neformalnu opasku da se "cene ne bi povećale ni za 1% kad bi se tražila saglasnost građana, s obzirom na to kolika je prosečna plata, a kolika potrošačka korpa“.

Javne rasprave i javni konkursi

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

U ovoj grupi su sledeći indikatori:

1. Da li se sprovodi javna rasprava o povećanju stope, odnosno o visini javnih prihoda? 0
2. Da li postoje podaci na sajtu o sprovedenim javnim raspravama u poslednjih 12 meseci (izuzev budžeta)? 0
3. Da li izveštaj o javnim raspravama sadrži podatke o predlozima koje su građani izneli i razloge za prihvatanje/odbijanje? 0
4. Da li jedinica lokalne samouprave redovno objavljuje poziv za zakup imovine u svom vlasništvu? 1
5. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o dodeli imovine u zakup? 0
6. Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za dodelu sredstava medijima u poslednjih 12 meseci? 0/NA
7. Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za za dodelu sredstava NVO? 1/1
8. Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o realizaciji projekata NVO/medija koje je finansirala opština? 0

U 2015. godini većina indikatora je bodovana sa 0 poena. Stranica Oglasi na kojoj su objavljivani konkursi i javni pozivi bila je nepregledna, bez pretarge po ključnoj reči tako da istraživači TS nisu uspeli da pronađu pojedine dokumente (a iz Grada Novog Pazara nije dobijen odgovor na dopis u vezi sa dokumentima koje nismo uspeli da pronađemo). Sada neki od tih dokumenata mogu da se pronađu (npr - dodela sredstava medijima). Za pojedine indikatore, kao što je pitanje javne rasprave o povećanju stope, odnosno o visini javnih prihoda, nije stigao odgovor.

U vezi sa nekoliko konkursa koji su sada analizirani, TS želi da ukaže na sledeće u vezi sa objavom za **"Javni konkurs za raspodela sredstava udruženjima građana iz oblasti poljoprivrede"**: Rezultat

konkursa nalazi se na istoj stranici, nije spojen sa konkursom (kao što se čini kod javnih nabavki) već je posebna stavka. Iz rešenja o dodeli, međutim, ne vidi se da li je još neko konkurisao (osim onih kojima su sredstva dodeljena), kako je odluka doneta, kako su bodovani kandidati i slično.

Konkurs za udruženja građana za projekte od javnog interesa (od 25. januara 2016.) definiše javni interes mimo zakonske definicije (npr korupcija nije sadržana) iako ostavlja mogućnost da se finansiraju "i ostali projekti iz kojih neposredno proizilazi javni interes". Rešenje je naslovljeno po broju a ne po nazivu (kako je naslovljen konkurs), što otežava pronalaženje i stvara utisak da je postojala namera da se "sakrije". U rešenju se navodi da se sredstva dodeljuju za "aktivnosti predviđene konkursnom dokumentacijom". Međutim, ta dokumentacija nije dostupna, tako da su objavljene informacije nepotpune.

Što se tiče javnih rasprava, zaključak iz LTI 2015, na nivou cele Srbije bio je da javne rasprave (sa izuzetkom onih koje su obavezne na osnovu zakona ili statuta, kao što su JR o budžetu, o urbanističkim planovima) nisu uobičajene svuda. Podatke o raspisanim javnim raspravama našli smo na sajtovima manje od trećine JLS. Još veći problem je što se, sa izuzetkom najavne informacije o održavanju javne rasprave, na sajtovima ne može naći bilo kakav drugi trag o samoj JR. TS je u okviru jednog od indikatora ocenjivala postojanje izveštaja sa JR, sa podacima o predlozima koji su izneti i obrazloženjima za prihvatanje ili odbijanje tih predloga.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije iz 2013 propisao je da se kroz izmene Zakona o Narodnoj skupštini, Zakona o državnoj upravi, **Zakona o lokalnoj samoupravi**, Zakona o Zaštitniku građana, Zakona o Narodnoj banci i Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi „uspostave mehanizmi kojima bi se zainteresovanim stranama i javnosti omogućilo učešće u postupku donošenja propisa na svim nivoima vlasti", a kao jedna od aktivnosti u okviru ove mere predviđeno je i **unapređenje Statuta/Poslovnika jedinica lokalnih samouprava**. TS preporučuje da se ovo pitanje uredi Statutom Grada i da se propiše obaveza objavlivanja određenih podataka o javnoj raspravi (podaci o predlozima koji su izneti u JR i obrazloženja za prihvatanje ili odbijanje tih predloga).

Kao što je pomenuto, na sajtu Novog Pazarasu pronađene informacije o raspisanim konkursima i rešenja o dodeli sredstava, ali nisu pronađeni ni podneti projekti za koja su sredstva dodeljena ni **izveštaji o realizaciji projekata za koja su dodeljena sredstva (NVO ili medija, na primer)**. Ovo je sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije (odnosno otklanjanja sumnje u korupciju) izuzetno važno i TS apeluje na JLS da objavljuju izveštaje o realizaciji projekata na svojim internet stranicama, u okviru **stranice posvećene javnim konkursima**. Stoga preporučujemo grupisanje informacija o konkursima na način na koji je to učinjeno sa javnim nabavkama.

Ostali indikatori

(Indikatori označeni zvezdicama spadaju u grupu „osnovnih indikatora“ i pozitivni odgovori su bodovani sa 2 boda. Prva ocena označava bodovanje iz LTI 2015, a druga stanje prilikom analize u septembru 2016)

1. Da li je objavljena strategija razvoja opštine? 1
2. Da li je godišnji plan rada uprave pripremljen i usvojen u skladu sa planiranom dinamikom? 0
3. Da li je godišnji plan rada uprave objavljen na sajtu? 0
4. Da li je objavljen izveštaj o radu uprave za prethodnu godinu? ** 0/0
5. Da li su na sajtu objavljeni prostorni planovi? 0
6. Da li su na sajtu objavljeni urbanistički planovi? 0
7. Da li uprava ima javni registar sa podacima o imovini jedinice lokalne samouprave i načinu njenog korišćenja? 1
8. Da li je objavljen podatak o iznosu sredstava koja se godišnje dodeljuju mesnim zajednicama? 1
9. Da li na sajtu postoje podaci o aktivnostima Saveta za sprovođenje etičkog kodeksa i kontaktima sa građanima? 0
10. Da li postoji etički kodeks za zaposlene i da li je dostupan na sajtu? 0
11. Da li je usvojen plan integriteta? 1
12. Da li je predsednik opštine podneo izveštaj o imovini? 1

Dva indikatora u vezi sa godišnjim planom rada uprave karakteristična su jer je reč o aktu koji nije propisan zakonom. U slučaju Novog Pazara na LTI 2015 smo dobili odgovor da uprave podnose izveštaje o radu, ali nije bilo obrazloženo da li izveštaji o radu sadrže i planove za narednu godinu. S obzirom na to da ni 2015, ni sada, na sajtu nisu pronađeni izveštaji o radu (što se boduje kao poseban indikator), nije bilo osnova ni za pozitivnu ocenu po pitanju plana rada.

U LTI 2015 smo dobili priličan broj odgovora da ne postoji zakonska obaveza za usvajanje takvog plana, odnosno da uprava rešava predmete u upravnim postupcima i da je nemoguće izraditi plan rada. Tačno je da ne postoji zakonska obaveza ove vrste, ali ovakav dokument se može pronaći i predstavlja izraz "dobre volje" da se dodatno unapredi transparentnost rada.

(Primer: http://www.indjija.net/upload/documents/Plan_i_program_rada_OU_2015.pdf)

Na pitanje "Da li uprava ima javni registar sa podacima o imovini jedinice lokalne samouprave i načinu njenog korišćenja?" dobili smo odgovor da postoji i da je uvid (pristup) moguć po zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja.

Ovaj indikator je u LTI 2015 bio predmet različitog tumačenja od strane JLS prilikom prikupljanja podataka. TS je ovde verovatno načinila propust pri formulisanju indikatora jer nije dovoljno precizno definisala šta podrazumeva pod podacima o imovini i načinu njenog korišćenja. U velikom broju slučajeva dobijen je odgovor da se radi na upisu svojine i formiranju registra u skladu sa Zakonom o javnoj svojini, da postoje problemi sa dobijanjem potvrda od Republičke direkcije, da su evidencije (registri) formirani, ali da je uvid moguć samo fizički u prostorijama uprave, da je javno dostupan GIS u koji su uneti podaci o imovini i sl.

Podatak koji smo tražili i koji smatramo značajnim sa stanovišta transparentnosti i sprečavanja korupcije trebalo bi da bude sadržan u okviru evidencije propisane Uredbom o evidenciji nepokretnosti u javnoj svojini (takva evidencija preporučena je i metodologijama koje su prethodnih godina, kao pomoć na ovom složenom poslu, predstavljane JLS⁵), a ta evidencija (ili njen deo) bi trebalo da budu dostupni javnosti. TS, naime, smatra da bi javnosti trebalo da budu dostupni **podaci o nepokretnostima (poslovni prostor, stanovi i drugi objekti, građevinsko zemljište, poljoprivredno zemljište) u svojini JLS, sa podacima o korisnicima i iznosima zakupa koji korisnici plaćaju.**

Što se tiče etičkog kodeksa za zaposlene, nismo dobili potvrdu da postoji, niti smo ga pronašli. TS poziva JLS da **kodekse za zaposlene usvoje i objave** i na taj način učine dostupnim javnosti.

Što se tiče Etičkog kodeksa ponašanja funkcionera lokalne samouprave, nakon što su taj dokument prihvatile gotovo sve JLS u Srbiji i nakon što su u velikom broju formirani Saveti za sprovođenje kodeksa, čini se da su aktivnosti na tom polju gotovo zamrle. TS je u izveštaju o LTI 2015 pozvala SKGO, gradove i opštine da razmotre potrebu izmena Kodeksa (posebno u svetlu redovnog kršenja pojedinih odredbi i izmena relevantnog zakonskog okvira), oživljavanja praćenja njegovog poštovanja, bilo kroz lokalne savete ili telo koje bi bilo formirano na nivou SKGO.

Dva poslednja indikatora ocenjivana su na osnovu podataka dobijenih od Agencije za borbu protiv korupcije.

⁵[http://www.coe.org.rs/REPOSITORY/2666_metodologija_popisa_i_upisa_imovine_\(za_sajt\).pdf](http://www.coe.org.rs/REPOSITORY/2666_metodologija_popisa_i_upisa_imovine_(za_sajt).pdf)<http://www.sli-deshare.net/SLDProject/uspostavljanje-prava-javne-svojine-30340833>

Indikatori ocenjeni sa 0 i preporuke za aktivnosti koje bi rezultirale povećanjem transparentnosti i pozitivnom ocenom za navedene indikatore

Da li su na sajtu objavljeni predlozi akata pre razmatranja na sednici skupštine? 0 Da li su na sajtu objavljeni amandmani podneti na predloge akata koji su razmatrani na poslednjoj sednici? 0

TS preporučuje uspostavljanje posebne stranice na sajtu posvećene aktivnostima/sednicama Skupštine (kao i slične stranice posvećene aktivnostima/sednicama gradskog veća). Na toj stranici bi se objavljivale najave sednica sa dnevnim redom, uz priloženi materijal za sednicu (materijal koji se dostavlja odbornicima). Ukoliko materijal sadrži i zapisnik sa prethodne sednice, sa izlaganjima odbornika, raspravom o amandmanima i rezultate glasanja, to bi rezultiralo sa tri pozitivna indikatora. Ukoliko postoji problem sa formiranjem posebne stranice, TS preporučuje da se najave sednica sa materijalima (predlozima akata) objavljuje na stranici "Aktuelnosti".

Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja na poslednjoj sednici skupštine? 0

Ukoliko postoji problem sa realizacijom prethodne preporuke (objavljivanje zapisnika sa prethodne sednice u okviru najave naredne), TS preporučuje objavljivanje rezultata glasanja u okviru izveštaja o održanoj sednici, koji se objavljuje u rubrici "Aktuelnosti". Izveštaj bi trebalo da bude sveobuhvatniji od postojećih - da se navedu sve tačke koje su razmatrane, te rezultati glasanja o tim tačkama.

Da li su na sajtu objavljeni rezultati glasanja sa sednica skupštine u proteklih 24 meseca? 0

Za realizaciju ove tačke potrebno je realizovati prethodnu na jedan od dva preporučena načina i omogućiti pristup arhivi sa starijim vestima (trenutno su vidljive samo vesti iz prethodna tri meseca)

Da li je na sajtu objavljen dnevni red naredne sednice skupštine? 0

TS preporučuje objavljivanje dnevnog reda u okviru najave naredne sednice (sa materijalom - predlozima akata u prilogu), na posebnoj stranici "Aktivnosti Skupštine" i/ili na stranici "Aktuelnosti".

Da li na sajtu postoje podaci o kontaktu građana sa odbornicima? 0/0

TS preporučuje da se podaci postave uz spisak odbornika na sajtu i u Informatoru.

Da li se sednice prenose direktno putem medija ili se objavljuju zapisnici (transkripti) ili emituju snimci sa sednica? 0

Ukoliko ne postoje direktni prenosi, a Grad Novi Pazar poseduje audio ili video snimke sednica, TS preporučuje da se ti snimci postave na sajt (u okviru stranice posvećene aktivnostima skupštine) ili na Youtube kanal sa linkom na sajtu Grada Novog Pazara.

Da li su podaci o izvršenju budžeta u poslednjem okončanom tromesečju dostupni na sajtu? 0 i Da li su podaci o izvršenju budžeta azurirani u poslednjih 30 dana i dostupni na sajtu? 0

TS preporučuje da se na postojećoj stranici "Budžet", pored odluke o budžetu i rebalansima, objavljuju i sve druge informacije o dokumenti u vezi sa budžetom: obrazloženje budžeta, šestomesečni i devetomesečni izveštaj o izvršenju budžeta, završni račun budžeta, revizija završnog računa, poziv na javnu raspravu o budžetu i izveštaj sa javne rasprave i vodič za građane kroz budžet. Objavljivanje informacija na ovoj stranici (kao što su poziv na javnu raspravu, izveštaj sa javne rasprave i sl) ne bi bila prepreka da se neke od tih informacija objavljuju i na stranicama kao što su „Javne rasprave“, „Aktuelnosti“, „Aktivnosti SO“ itd. TS smatra da nema prepreke da se, pored 6-mesečnih i 9-mesečnih izveštaja objavljuju i mesečni izveštaji koje redovno pripremaju odeljenja za budžet u okviru odgovarajućih uprava.

Da li su podaci o izvršenju budžeta objavljeni na šest cifara ekonomske klasifikacije? 0

TS preporučuje da se i podaci o rashodima objavljuju na šest cifara ekonomske klasifikacije.

Da li postoji vodič za građane kroz budžet (građanski budžet) i da li je objavljen na sajtu? 0

TS preporučuje da se redovno izrađuje i objavljuje vodič za građane. Za to može poslužiti prezentacija budžeta koja bi se pripremala za javnu raspravu o budžetu.

Da li je na sajtu objavljen javni poziv za javnu raspravu o budžetu? 0/0 Da li je održana javna rasprava o budžetu – anketiranje građana ili konsultativni skupovi? **0 Da li je na sajtu objavljen izveštaj o javnoj raspravi o budžetu? 0/0

TS preporučuje da se redovno organizuje javna rasprava o budžetu na kojoj bi učestvovali i građani, a ne samo korisnici budžeta. Napominjemo da je, pored rasprave o nacrtu budžeta, moguće organizovati i raspravu o budžetu u ranoj fazi planiranja, kada se građani kroz ankete mogu izjašnjavati o, na primer, investicionom delu budžeta. TS preporučuje da se poziv na javnu raspravu objavljuje na sajtu, na stranici "Budžet" i "Aktuelnosti" i da se na istom mestu objavljuje i izveštaj sa javne rasprave.

Da li je razmatran završni račun budžeta? 0

TS preporučuje da se redovno razmatra završni račun budžeta i objavljuje na straniciposvećenoj budžetu.

Da li su u uslužnom centru (šalter sali) ili u prostorijama uprave vidno istaknuti rokovi za izdavanje dokumenata i uputstva? **0

TS preporučuje da se informacije o troškovima i rokovima za usluge koje pruža uprava odštampaju vidno istaknu u uslužnom centru.

Da li korisnik usluga JLS može da prati tok (status) predmeta na sajtu? 0 Da li su na sajtu dostupni podaci o postupanju po žalbama, predstavkama i prigovorima? 0

TS preporučuje da se JLS poveže sa JLS koje su uvele ovakav sistem (JLS koje su pozitivno ocenjeen za ovaj indikator - u tabeli LTI 2015) i da utvrdi troškove, te razmotri mogućnost uvođenja - sopstvenim sredstvima ili uz pomoć donatora.

Da li na internet stranici opštine postoje kontakt podaci o članovima saveta/ predsednicima mesnih zajednica? 0

TS preporučuje da se informacija o mesnim zajednicama (savetima MZ i predsednicima) postavi na sajt i u Informator.

Da li na sajtu postoje mehanizmi za prijavu korupcije? 0/0 Da li na sajtu postoji opcija da građani prijave nepravilnosti u radu odnosno kršenje zakona? 0/0

TS preporučuje da se uspostave mehanizmi za prijavu, uz jasno objašnjenje kako će se sa prijavama postupati, šta se može prijaviti i kada i kakav odgovor građani mogu (ukoliko žele) očekivati. Ukoliko se očekuje da se prijave podnose gradonačelniku, to treba navesti na stranici "Pitajte gradonačelnika". Ova mera, kada je reč o prijavi nezakonitih ili štetnih radnji, treba da bude povezana i sa primenom Zakona o zaštiti uzbunjivača.

Da li u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave postoje podaci o prijavi korupcije? 0

TS preporučuje da se omogući da građani anonimno (kutija za primedbe, na primer) prijave eventualne slučajeve korupcije. Potrebno je navesti na koji način će se postupati sa prijavama. Ova mera treba da bude povezana i sa primenom Zakona o zaštiti uzbunjivača.

Da li postoje definisani termini za susret gradonačelnika/predsednika opštine sa građanima? 0 Da li su vidno dostupni podaci o kontaktu predsednika opštine/gradonačelnika ili zamenika sa građanima? 0

TS preporučuje da se, iako postoji praksa da gradonačelnik prima kad god je slobodan, izdvoji barem jedan termin (nedeljno/mesečno) kada će on (ili zamenik) bitisigurno na raspolaganju građanima, bez obzira na eventualne druge obaveze. Taj termin treba da bude vidno istaknut.

Da li je informacija o podnošenju zahteva za pristup informacijama vidljiva u uslužnom centru (šalter sali) ili prostorijama uprave? 0

TS preporučuje da se informacija koja postoji u Informatoru odštampa i učini vidno dostupnom u uslužnom centru.

Da li je informator objavljen na sajtu i ažuriran u poslednja 3 meseca? ** 2/0

TS preporučuje da se Informator uredi u skladu sa Uputstvom Poverenika i da se redovno ažurira (odnosno da se proverava da li ima potrebe da se podaci ažuriraju).

Da li informator sadrži aktuelan godišnji plan javnih nabavki ili link ka planu? 1

Informator sadrži napomenu da su podaci dostupni na sajtu i to je pozitivno bodovano, ali TS preporučuje da se precizira adresa na kojoj su podaci dostupni, kako bi se iz Informatora moglo direktno preći na stranicu posvećenu JN.

Da li informator sadrži informaciju o platama funkcionera i službenika (eksplicitno)? 0/0 Da li informator sadrži pravilnik o platama funkcionera? 0

TS preporučuje da se ovi podaci unesu u Informator

Da li informator sadrži podatke o uslugama koje opština pruža i rokovima za njihovo pružanje? 1/1
(precizirati link)

Informator sadrži napomenu da su podaci dostupni na sajtu i to je pozitivno bodovano, ali TS preporučuje da se precizira adresa na kojoj su podaci dostupni, kako bi se iz Informatora moglo direktno preći na stranicu "Elektronski registar administrativnih postupaka".

Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih ustanova? 0

TS preporučuje da upravni odbori JU izmene statute (a da osnivač, Skupština Grada, inicira izmene) i da propišu obavezno sprovođenje javnih konkursa za izbor direktora JU.

Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JP? ** 0/0 Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JP? 0

TS preporučuje da se na stranici posvećenoj javnim preduzećima, objavljuju sve bitne informacije o JP - iz procedure izbora direktora i nadzornih odbora, planovi rada i izveštaji o radu, podaci o broju zaposlenih i sistematizacije. Dokumenti iz procedure izbora direktora JP podrazumevaju zapisnike sa sednica komisija za izbor direktora iz kojih bi se videlo na koji način su bodovani kandidati, planove koje su kandidati priložili i druge dokumente na osnovu kojih je izvršeno bodovanje i formiranje rang liste.

Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JU? ** 0 Da li su na sajtu opštine objavljeni izveštaji o razmatranju izveštaja o radu JU? 0

TS preporučuje da se na stranici posvećenoj javnim ustanovama, objavljuju sve bitne informacije o JU –dokumenti iz procedure izbora direktora i upravnih odbora, planovi rada i izveštaji o radu, podaci o broju zaposlenih i sistematizacije. Dokumenti iz procedure izbora direktora JU podrazumevaju zapisnike sa sednica komisija za izbor direktora iz kojih bi se videlo na koji način su bodovani kandidati, planove koje su kandidati priložili i druge dokumente na osnovu kojih je izvršeno bodovanje i formiranje rang liste.

Da li su na sajtu JP ili JLS objavljeni godišnji planovi rada JP? 0 Da li je na sajtu JLS ili JP objavljena sistematizacija JP? 0 Da li su podaci o broju zaposlenih u opštini, JP i JU objavljeni na sajtu? ** 0

TS preporučuje da JP, koja nemaju svoj sajt, hitno izrade internet prezentaciju na kojoj će objavljivati dokumenta u skladu sa Zakonom o JP. Te informacije mogu se objaviti i na sajtu Grada posvećenoj JP.

Da li su na sajtu JU objavljeni godišnji planovi rada JU? 0 Da li je na sajtu JLS ili JU objavljena sistematizacija JU? 0 Da li su podaci o broju zaposlenih u opštini, JP i JU objavljeni na sajtu? ** 0

TS preporučuje da JU, koja nemaju svoj sajt, izrade internet prezentaciju na kojoj će objavljivati planove rada, izveštaje o radu i druga dokumenta koja omogućavaju transparentan uvid u njihovo poslovanje. Te informacije mogu se objaviti i na sajtu Grada posvećenoj JU.

Da li sprovode konsultacije sa građanima kada utvrđuju cene usluga – JU i JP (pogrebno, vrtić vodovod)? 0

TS preporučuje da se organizuju javne rasprave direktno ili kroz mehanizme predviđene Zakonom o zaštiti potrošača (član 83)

Da li se sprovodi javna rasprava o povećanju stope, odnosno o visini javnih prihoda? 0

Javna rasprava je zakonska obaveza i TS preporučuje da se organizuje uz učešće predstavnika javnosti/privrede/preuzetnika na koje se izmene odnose.

Da li postoje podaci na sajtu o sprovedenim javnim raspravama u poslednjih 12 meseci (izuzev budžeta)? 0 Da li izveštaj o javnim raspravama sadrži podatke o predlozima koje su građani izneli i razloge za prihvatanje/odbijanje? 0

TS preporučuje da se pitanje organizovanja javnih rasprava uredi Statutom i da se propiše obaveza objavlivanja određenih podataka o javnoj raspravi (podaci o predlozima koji su izneti u JR i obrazloženja za prihvatanje ili odbijanje tih predloga). I bez izmena statuta moguće je organizovati javnu raspravu u slučajevima kada gradonačelnik/gradsko veće/skupština grada procene da postoji javni interes. Pozive i izveštaje treba objavljivati na stranici "Aktuelnosti".

Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o dodeli imovine u zakup? 0

TS preporučuje da se, nakon objavljivanja poziva za dodelu imovine u zakup, objavljuju izveštaji - na stranici "Aktuelnosti" i "Oglasi".

Da li su na sajtu objavljeni konkursi/rezultati konkursa za dodelu sredstava medijima u poslednjih 12 meseci? 0/NA Da li su na sajtu objavljeni izveštaji o realizaciji projekata NVO/medija koje je finansirala opština?

TS preporučuje da se objavljuju podaci o raspisanim konkursima, rešenja o dodeljenim sredstvima, podneti projekti i izveštaji o realizovanim projektima. Predlažemo da se ovo radi u okviru posebne stranice posvećene javnim konkursima ("Oglasi"). Takođe preporučujemo grupisanje informacija o konkursima na način na koji je to učinjeno sa javnim nabavkama.

Da li je godišnji plan rada uprave pripremljen i usvojen u skladu sa planiranom dinamikom? 0 Da li je godišnji plan rada uprave objavljen na sajtu? 0

TS preporučuje da se uspostavi praksa izrade i objavljivanja plana rada uprave.

Da li je objavljen izveštaj o radu uprave za prethodnu godinu? ** 0/0

TS preporučuje da se izveštaj o radu uprave, koji razmatra Skupštine grada, objavljuje u okviru vesti o razmatranju izveštaja na stranici "Aktuelnosti" ali i na stranici "Dokumenti" na kojoj bi se oformila posebna rubrika "Izveštaji o radu"

Da li na sajtu postoje podaci o aktivnostima Saveta za sprovođenje etičkog kodeksa i kontaktima sa građanima? 0

TS preporučuje da se ovi podaci objave ukoliko je Savet osnovan, i ako je i dalje aktivan. Ukoliko Savet nije aktivan, TS poziva da se razmotri mogućnost ponovnog aktiviranja ili da se Grad Novi Pazar pridruži pozivu SKGO da se inicira izmena Kodeksa (posebno u svetlu redovnog kršenja pojedinih odredbi u velikom broju JLS i promene relevantnog zakonskog okvira), oživljavanja

praćenja njegovog poštovanja, bilo kroz lokalne savete ili telo koje bi bilo formirano na centralnom nivou.

Da li postoji etički kodeks za zaposlene i da li je dostupan na sajtu? 0

TS preporučuje da Grad Novi Pazar propiše i objavi kodeks za zaposlene.